

Η επίδραση των μέτρων λιτότητας στο μισθολογικό χάσμα δημόσιου-ιδιωτικού τομέα στην Ευρώπη

Μαρία Μιχαήλ και Λούης Χριστοφίδης

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το παρών δοκίμιο μελετά το μισθολογικό χάσμα μεταξύ εργαζομένων του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα στην Ευρώπη, το 2007, που ήταν η τελευταία χρονιά πριν την πρόσφατη οικονομική κρίση, αλλά και κατά τη διάρκεια της κρίσης, τα χρόνια που ακολούθησαν μέχρι το 2013. Για τις εκτιμήσεις χρησιμοποιήθηκαν συγκρίσιμα δεδομένα για ένα μεγάλο αριθμό ατόμων, σε 31 Ευρωπαϊκές χώρες (Έρευνα Εισοδημάτων και Συνθηκών Διαβίωσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης- EU-SILC).

Το πρώτο μέρος της ανάλυσης βασίζεται στη μεθοδολογία που πρότειναν οι Oaxaca και Ransom (1994), με την οποία το χάσμα χωρίζεται σε δύο μέρη: (i) αυτό που μπορεί να εξηγηθεί με τις διαφορές στα ποιοτικά χαρακτηριστικά των ατόμων στους δυο τομείς (π.χ στο επίπεδο εκπαίδευσης τους) ή στο επάγγελμα τους και (ii) σε ένα “ανεξήγητο” κομμάτι που οφείλεται σε άγνωστους παράγοντες. Ανάμεσα στις χώρες με το υψηλότερο “ανεξήγητο” χάσμα κατά το 2007 είναι το Λουξεμβούργο, και σχεδόν όλες οι χώρες που μπήκαν σε πρόγραμμα οικονομικής στήριξης από την ΕΕ κατά τα χρόνια που ακολούθησαν, όπως Ελλάδα, Κύπρος, Πορτογαλία, Ισπανία, Ουγγαρία, Λετονία, Ρουμανία. Από την άλλη ανάμεσα στις χώρες με το χαμηλότερο χάσμα το 2007 είναι οι Σκανδιναβικές χώρες, και κάποιες χώρες της Κεντρικής Ευρώπης, όπως Αυστρία, Βέλγιο, Ολλανδία κ.ά.

Η διάσπαση του μισθολογικού χάσματος επαναλαμβάνεται για έξι επιπρόσθετα χρόνια με σκοπό να διερευνηθεί η εξέλιξη του χάσματος με την πάροδο του χρόνου και η επίδραση των μέτρων λιτότητας, που υιοθετήθηκαν στους δημόσιους τομείς, κατά τη διάρκεια της πρόσφατης οικονομικής κρίσης στην Ευρώπη. Στις περισσότερες χώρες παρατηρείται αρνητική τάση στο χάσμα κατά την περίοδο 2007-2013, η οποία καθοδηγείται κυρίως από μειώσεις του “ανεξήγητου” μισθολογικού χάσματος. Ανάμεσα στις χώρες με τη μεγαλύτερη μείωση είναι η Ελλάδα, στην οποία πάρθηκαν πολύ αυστηρά μέτρα μείωσης των μισθών στο δημόσιο.

Επιπρόσθετα, εξετάζεται το χάσμα κατά μήκος της κατανομής των μισθών στους δυο τομείς για τα χρόνια 2007 και 2013. Σε γενικές γραμμές παρατηρούμε μεγάλο χάσμα μεταξύ των χαμηλόμισθων υπαλλήλων του δημόσιου και των χαμηλόμισθων του ιδιωτικού τομέα, ενώ για τους υψηλόμισθους υπαλλήλους το χάσμα μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα είναι μικρό ή και αρνητικό.

Τέλος, κωδικοποιώντας τα μέτρα που πάρθηκαν σε κάθε χώρα κατά τη διάρκεια της κρίσης (είτε αποκοπές, είτε παγοποιήσεις μισθών στο δημόσιο), και χρησιμοποιώντας στατικές και δυναμικές οικονομετρικές μεθόδους, βρίσκουμε ότι οι αποκοπές έχουν αρνητική και στατιστικά σημαντική επίδραση στο μισθολογικό χάσμα δημόσιου-ιδιωτικού τομέα, παρά τις ταυτόχρονες μειώσεις μισθών στο ιδιωτικό τομέα. Αυτό ισχύει στο μέσο μισθό, αλλά και στους υψηλόμισθους υπαλλήλους (90ο ποσοστημόριο της κατανομής των μισθών). Για τους χαμηλόμισθους (10ο ποσοστημόριο) η επίδραση των μέτρων είναι θετική και μη στατιστικά σημαντική. Τα παραπάνω αντανακλούν το γεγονός ότι σε αρκετές χώρες τα μέτρα λιτότητας επικεντρώθηκαν στους υψηλόμισθους δημόσιους υπαλλήλους.